

ФАКТЧЕКІНГ

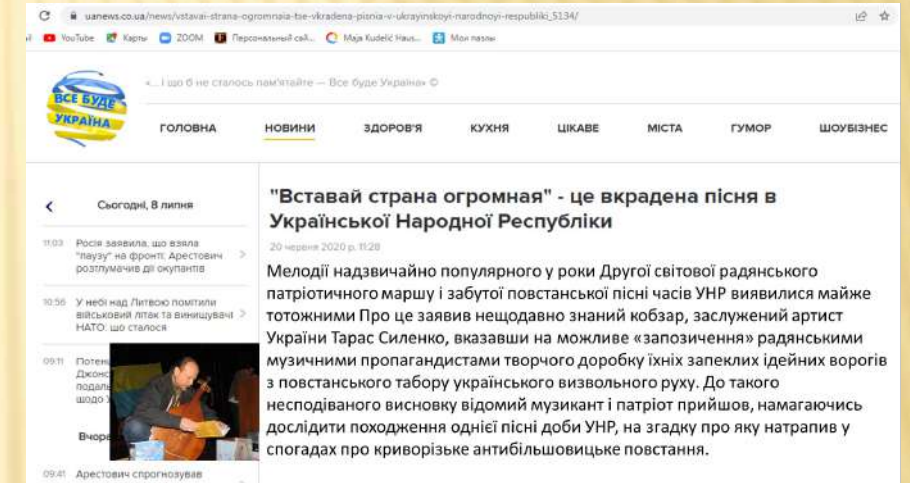

Фактчекінг — це перевірка фактів та тверджень на точність і правдивість.

Недарма кажуть, що попереду кожного війська йдуть музиканти. Війни, революції, катастрофи — на всіх етапах історії соціальні катаклізми супроводжуються сплеском у мистецтві.

У критичний момент саме мистецькі твори можуть бути або допінгом, або ж сестрою милосердя. Залежно від контексту та ситуації вони діють як знеболювальне.

За потреби мистецтво певною мірою перебирає на себе й медійну функцію, інформуючи, ставлячи у вигадливий спосіб незручні провокативні питання, тримаючи у фокусі суспільної уваги певні важливі та дражливі теми.

Більшість фейкових історій — дуже емоційні, вони базовані не на фактах, а на переживаннях, викликають вау-ефект. Дізнаючись про щось таке, люди реагують словами “цього не може бути”. Так, у більшості випадків цього дійсно не може бути і не було взагалі. Тож перше, що варто зробити для перевірки — **перечитати та обдумати інформацію**.

Звідки ви це знаєте? (фактчекінг) Пісні «запозичені» в України

*«Вствай страна огромная» - це вкрадена пісня в Української
Народної Республіки*

Що перевіряють під час фактчекінгу?

Публічні заяви, які містять посилання на факти.

Відео

Тексти.

Зображення.

Фактчекінг існував завжди, скільки існували ЗМІ, але новий тренд задали нові інформаційні технології. 2007-го року з'явився **PolitiFact** – ресурс із перевірки фактів. Кожному висловлюванню присвоює рейтинг «Truth-O-Meter», існує поняття «лічильник правди», тобто оцінки інформації.

Лічильник правди

Правда (True) – заява правдива й ніщо суттєве не пропущене.

Переважно правда (Mostly true) – твердження правдиве, але потребує уточнення або додаткової інформації.

Напівправда (Half true) – твердження частково точне, але пропущені важливі деталі або факти виведені з контексту.

Переважно брехня (Mostly false) – заява містить елемент правди, але ігнорує критичні факти, які надають інше враження.

Брехня (False) – твердження не точне.

«Вогняні штани» (Pants on fire) – заява не точна й містить кумедні складники.

Базовий алгоритм перевірки фактів

1. Зібрати матеріал і виділити з нього твердження, що потребують перевірки, обрати найбільш оперативний і якісний спосіб перевірки.
2. Знайти в авторитетних джерелах інформації підтвердження, що допоможуть класифікувати повідомлення як правдиве, неправдиве, оманливе або таке, що не можна перевірити.
3. Відібраний і проаналізований факт слід супроводжувати коментарем, у якому аргументують вибір перевірки саме цього факту та її результат.
4. Експерт перевіряє коментар – якість і надійність джерела, відповідність класифікації:
 - якщо коментар проходить перевірку, здійснюється перехресний фактчекінг (фінальна перевірка на внутрішню логіку), якщо ні – дослідник виправляє коментар, враховуючи зауваження експерта,
 - залучення зовнішнього експерта, який, якщо це потрібно, оцінює текст.
5. Публікація перевірених даних. Публікуючи їх, слід покладатись на джерела перевірки та експертів.

Алгоритм перевірки текстів

- 1.Визначити— це першоджерело чи репост.
- 2.Визначити автора тексту.
- 3.Правдивість ресурсу, на якому було опубліковано текст.
- 4.Перевірити дату події заяви, про яку йдеться в тексті.

Свого часу Міжнародна мережа фактчекінгу Інституту Пойнтера ухвалила міжнародний кодекс фактчекінгу (**The Principal Code**)

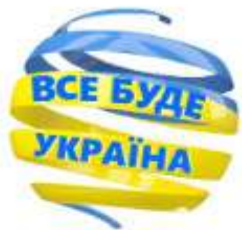
Він, зокрема, передбачає:

- неупередженість і чесність;
- прозорість джерел;
- прозорість фінансування організації;
- прозорість методології;
- відкриті й чесні виправлення.

Ці правила беремо за основу в нашому дослідженні.

❖ *Інститут медіа-досліджень Пойнтера - це некомерційна школа журналістики та науково-дослідна організація, розташована в Санкт-Петербурзі, Флорида. Школа є власником Тампа-Бей Таймс газети та Міжнародної мережі перевірки фактів*

«... і що б не сталося пам'ятайте — Все буде Україна» ©

ГОЛОВНА

НОВИНИ

ЗДОРОВ'Я

КУХНЯ

ЦІКАВЕ

МІСТА

ГУМОР

ШОУБІЗНЕС

Сьогодні, 8 липня

11:03 Росія заявила, що взяла "паузу" на фронті: Арестович розтлумачив дії окупантів >

10:56 У небі над Литвою помітили військовий літак та винищувачі НАТО: що сталося >

09:11 Потенс Джонс подальше щодо У >

Вчора

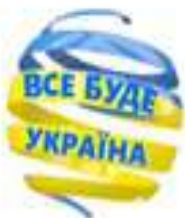
09:41 Арестович спрогнозував

"Вставай страна огромная" - це вкрадена пісня в Української Народної Республіки

20 червня 2020 р. 11:28

Мелодії надзвичайно популярного у роки Другої світової радянського патріотичного маршу і забутої повстанської пісні часів УНР виявилися майже тотожними. Про це заявив нещодавно знаний кобзар, заслужений артист України Тарас Силенко, вказавши на можливе «запозичення» радянськими музичними пропагандистами творчого доробку їхніх запеклих ідейних ворогів з повстанського табору українського визвольного руху. До такого несподіваного висновку відомий музикант і патріот прийшов, намагаючись дослідити походження однієї пісні доби УНР, на згадку про яку натрапив у спогадах про криворізьке антибільшовицьке повстання.

«... і що б не сталося пам'ятайте — Все буде Україна» ©

ГОЛОВНА

НОВИНИ

ЗДОРОВ'Я

КУХНЯ

ЦІКАВЕ

МІСТА

ГУМОР

ШОУБІЗНЕС

Сьогодні, 5 липня

12:19 Для виїзду з місця проживання чоловікам в умовах воєнного стану потрібен дозвіл: деталі >

10:22 Росія почала цілодобовий моніторинг для виявлення ядерних вибухів >

10:21 "Єдиний спосіб завершити цю війну". Бренсон про сили та засоби у протистоянні РФ >

Вчора, 04 липня 2022 р.

"Вставай страна огромная" - це вкрадена пісня в Української Народної Республіки

20 червня 2020 р. 11:28

Для того , щоб дати відповідь на запитання, чи дійсно пісня «Священная война», авторство якої офіційно приписується росіянам Василю Лебедєву-Кумачу (слова) й Олександрову (мелодія), є народжена в боротьбі з більшовизмом пісня українських повстанців під назвою «Повстань, народе мій», потрібно перевірити декілька інформаційних джерел.

Для цього доцільно використати пошук Google за зображенням, текстом, вікіпедію, переглянути інформацію в джерелах декількох інтернет видань.

<https://cutt.ly/3Hwr9xs>

Працюватимемо над:

- дослідженням першоджерела (публікації і сайтів, де вона розміщена);
- дослідженням авторства;
- дослідженням дати події заяви, про яку йдеться в тексті.
- порівнянням нотного запису двох творів.

Клас об'єднується в групи:

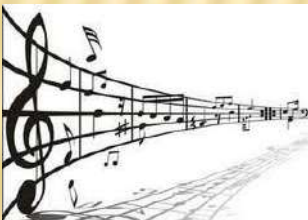
« Хакери» - працюватимуть з першоджерелами (алгоритм перевірки фактів)

«Медійники»— працюватимуть над авторством публікації, пісні (алгоритм перевірки фактів)

« Журналісти» - працюватимуть з датами, заявами в тексті (алгоритм перевірки текстів)

« Музикознавці» - працюватимуть з нотним текстом, мелодією

Завдання для групи « Хакери»

(алгоритм перевірки фактів)

1. Дослідити першоджерело.
2. Визначити сайт.
3. Дослідити правдивість ресурсу, на якому було опубліковано текст.
4. Перевірити соціальні мережі на предмет відповідності сайту.
5. Дослідити, коли був створений сайт.
6. Перевірити, чи сторінка в соціальній мережі не фейкова.

1.Визначення першоджерела.

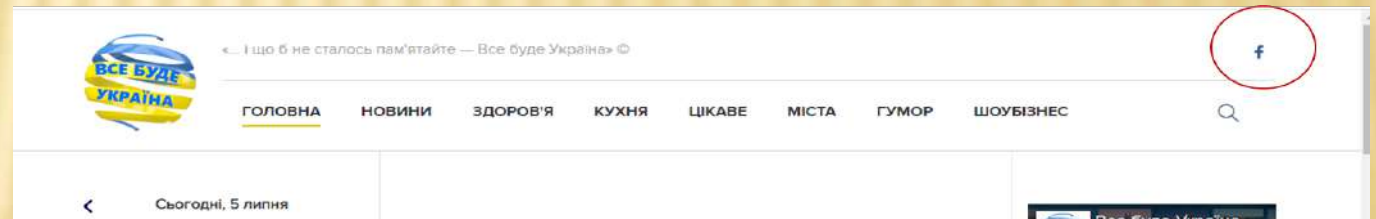
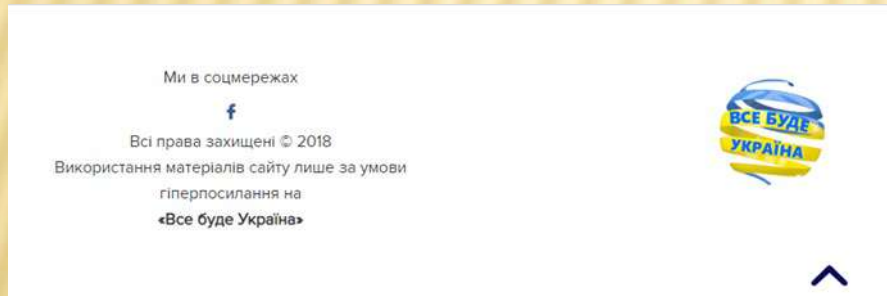
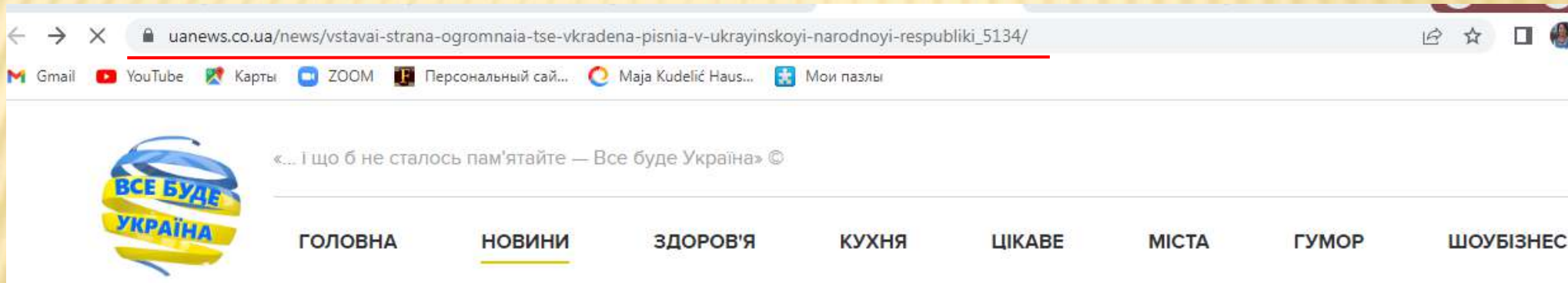
Фейкові новини часто поширюють крихітні інтернет-ресурси, за якими може стояти будь-хто. Почніть перевірку з назви та адреси ресурсу. Якщо назва схожа на ім'я відомого видання, можливо, сайт створений для його дискредитації, або, що вірогідніше – для користування його позитивною репутацією та іміджем.

2. **Визначте сайт на якому була розміщена публікація** (адреса сайту розташована у рядку пошуку).

https://uanews.co.ua/news/vstavai-strana-ogromnaia-tse-vkradena-pisnia-v-ukrayinskoyi-narodnoyi-respubliki_5134/

3.Дослідіть правдивість ресурсу, на якому було опубліковано текст.

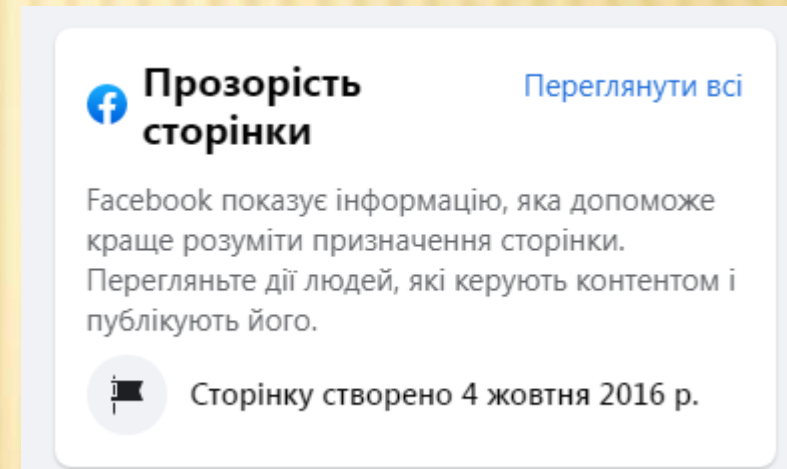
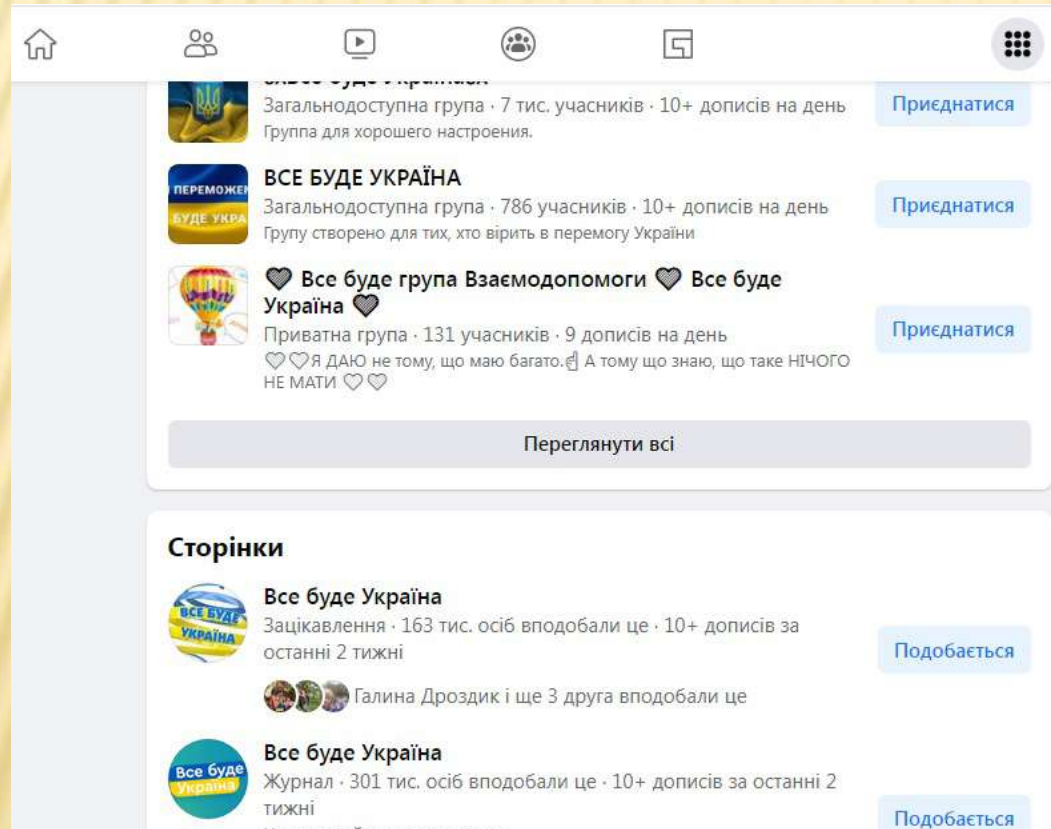
Веб сайт « Все буде Україна» . Гасло « Все буде Україна» сьогодні дуже актуальне. Аналізуємо, коли був створений сайт. У нижній частині сторінки знаходяться дані про рік створення і розміщення в соціальних мережах. Всі права захищені © 2018 (сайт працює 4 роки). Вказано, що сайт має сторінку в соціальних мережах.

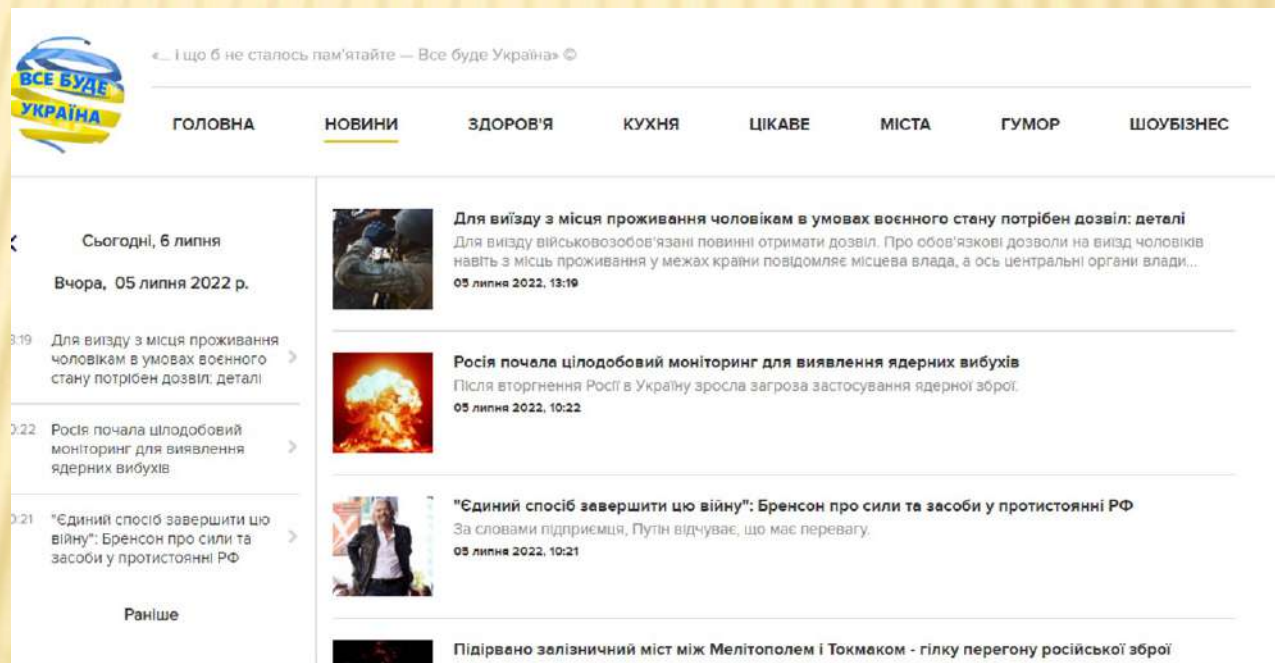
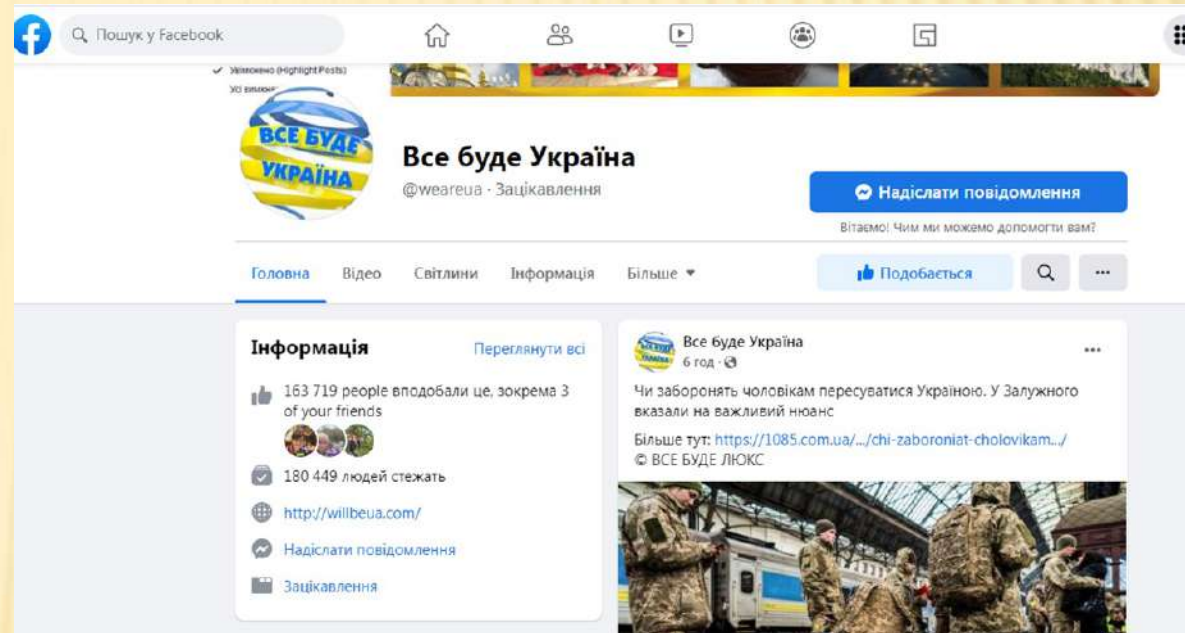
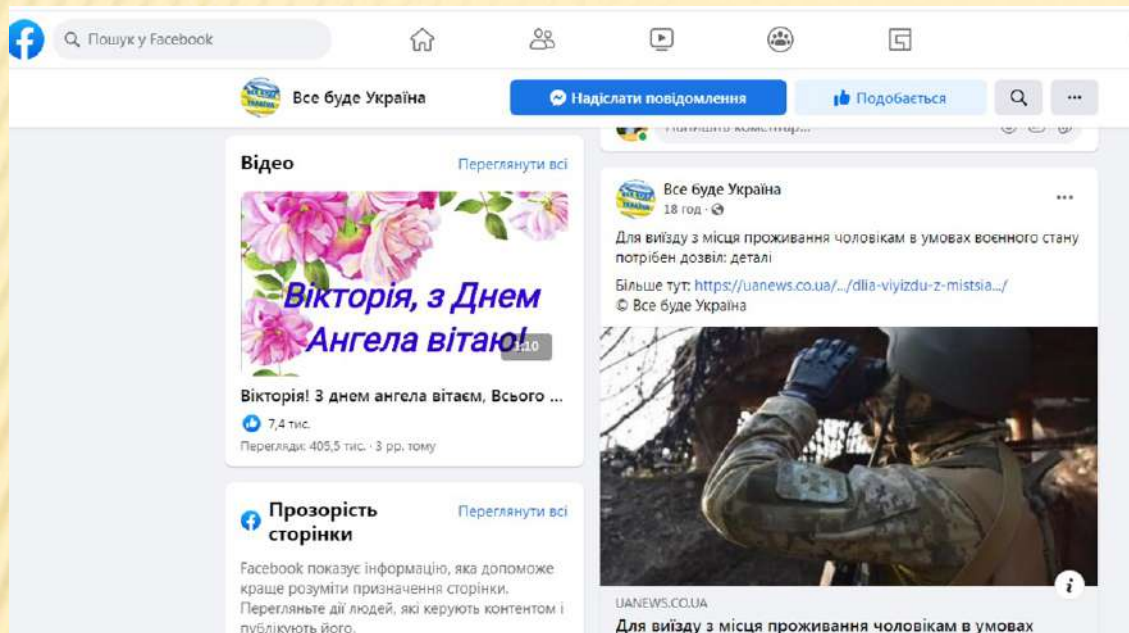

4. Соціальні мережі. У Facebook шукаємо групу або сторінку з назвою « Все буде Україна» орієнтуючись на логотип сайту(аватарку). Існує **сторінка** « Все буде Україна», аналізуємо і звіряємо публікації на сайті та сторінці в мережі Facebook (назви публікацій, дати розміщення, посилання сторінки на першоджерело) або в розділі « Інформація» (перейти за посиланням <http://willbeua.com/>)

5.Дізнайтеся, як давно працює сайт.

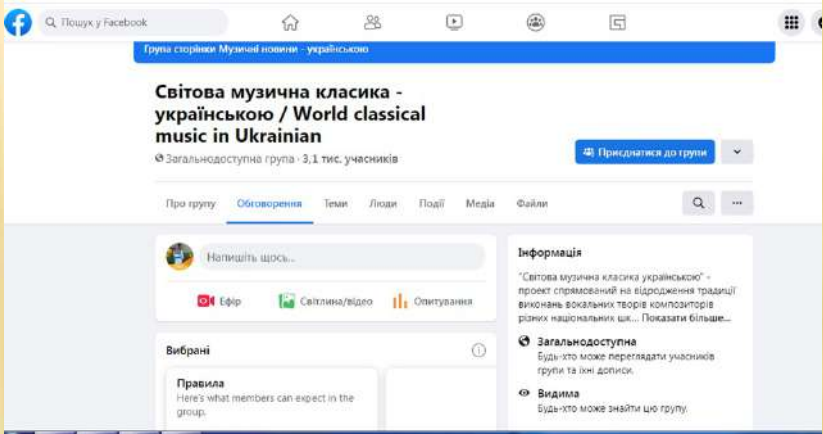
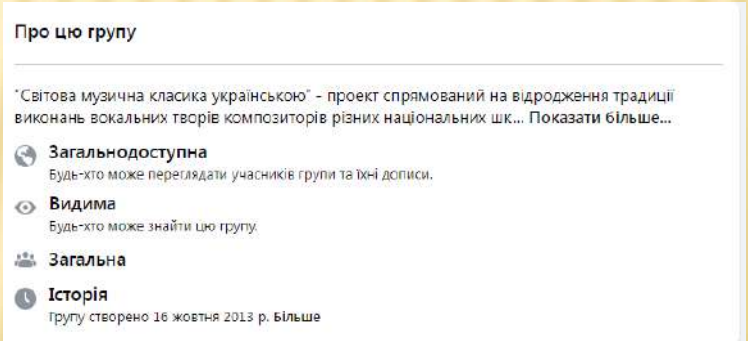
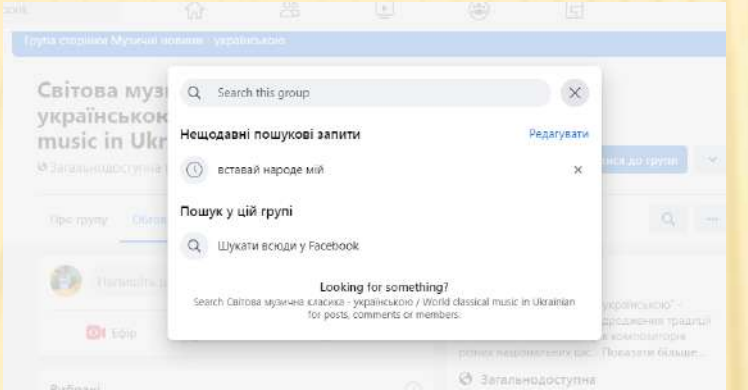
Найбільше довіри викликають медіа, які працюють багато років поспіль, а не створені кілька місяців тому, ще й перед важливими подіями в країні. Інформацію про рік заснування ЗМІ можна знайти під час перевірки домену. Ліворуч в розділі « прозорість сторінки» вказано, що вона створена у 2016р., веб сайт у 2018р.

6. У статті є посилання на вислів відомого композитора і піаніста Андрія Бондаренко у групі Facebook «Світова музична класика – українською», що мелодія радянської пісні є більш унормованою, більш академічною. В рядку пошуку Google знаходимо посилання на цю сторінку(або в Facebook) відкриваємо, перевіряємо наявність даної сторінки, кількість учасників, дату створення (в розділі «докладніше»).

Створена в 2013р, 3,1 тис.учасників. В пошуковому рядку сторінки знаходимо публікацію датовану 18.01.2019р.
Висновок- сторінка не фейкова, створена давно.

Перевірено - інформація достовірна
(Правда (True) –
заява правдива й ніщо суттєве не пропущене

Завдання для групи «Медійники»

1. Дослідити інформацію про автора, на думку якого опираються в публікації.
2. Знайти підтвердження існування людини, на думку якої посилаються в публікації і його компетентність давати такого роду коментарі.
3. Перевірити на можливість плагіату російського автора тексту твору.

1. Дослідження інформації про автора тексту.

Текст опублікований на сайті 20 червня 2020 р. 11:28 год. Авторство належит сайту. В матеріалі є посилання від імені кобзаря, заслуженого артиста України **Тараса Силенка**.

2. Перевірити інформацію про Т. Силенка можна двома способами: користуючись пошуком Google за зображенням і Вікіпедією.

На смартфоні або комп'ютері робимо скріншот фото кобзаря з публікації. Зберігаємо в Google Images, відкриваємо і вибираємо «об'єктив». Аналізуємо чи є візуальні збіги і переходим за посиланням під фото.

Відкриваємо в пошуку Google Вікіпедію (<https://cutt.ly/jHwh7Wr>), аналізуємо інформацію.

Кобзар, заслужений артист України Тарас Силенко - це реальна людина.

3. Дослідити, чи міг Василь Лебедев-Кумач, привласнити чужий твір (бути плагіатором).

Відкриваємо в пошуку Google Вікіпедію В.Лебедев-Кумач. Аналізуємо інформацію, знаходимо підтвердження, що за життя звинувачувався у злісному та систематичному плагіаті. За негласною вказівкою Сталіна оприлюднення фактів плагіату було замовчано(<https://cutt.ly/LHtIwFg>).

Для підтвердження факту аналізуємо російську версію Вікіпедії (<https://cutt.ly/eHtOaM3>), де також є підтвердження *можливого* плагіату твору.

Автором тексту твору вказується Олександр Адольфович Бодє, який навесні 1916 року під час Першої світової війни написав музику та текст, який був згодом отримав «радянське» забарвлення Лебедевим-Кумачом і опублікований ним від свого імені.

Перевірено – інформація Переважно правда (Mostly true) –
твердження правдиве, але потребує
уточнення або додаткової інформації.

Завдання для групи « Журналісти».

- 1.Перевірити дату події заяви, про яку йдеться в тексті.
- 2.Перевірити ресурс на який посилаються в коментарі.
- 3.Зробити скрін з документу.
- 4.Проаналізувати рік і місце видання.
- 5.Перевірити на достовірність існування видавництва « Літопис УПА».

1.Перевіряємо дату події заяви, про яку йдеться в тексті.

«Цю пісню співали козаки повстанської Степової дивізії, звільнивши Кривий Ріг від більшовиків», – говорить кобзар Тарас Силенко про музичний твір, який дуже нагадав йому своєю мелодикою широко відомий радянський патріотичний марш «Священная война».

Намагаючись розшукати саму пісню, Тарас Силенко почав переглядати публікації, спогади, документи, пісенники періоду УНР і подальших визвольних змагань. І таки знайшов! У 25-му томі «Літопису УПА», присвяченому пісням Української Повстанської Армії, наводиться віршована основа зазначеної пісні з нотами – щоправда під заголовком «Ось день війни народної» («Літопис УПА», том 25, стор. 59 – 60).

І найбільш повний варіант з нотами знайшовся у пісеннику «Пісня – то моє життя» (стор. 450) та деяких інших пісенних виданнях. Награна мелодія пісні відразу нагадала музикантові добре відомий радянський марш воєнних років. Оригінал пісні з'явився 100 років тому, в 1919 році, в лавах криворізьких повстанців Української Народної Республіки.

2. Користуючись пошуком Google відкриваємо «Літопис УПА», том 25, стор. 59 – 60. Документ переглядаємо в форматі PDF(<https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/12809/file.pdf>).

3.Скрін з « Літопису УПА», том 25 стор. 59-60.

4.Аналізуємо рік і місце видання. Видавництво «Літопис УПА» 1996р. Торонто. Перевидано Спільно Українсько-Канадським підприємством « Літопис УПА» 1997р. Львів.

5.Скрін титульної сторінки видання.

diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/12809/file.pdf

YouTube Карты ZOOM Персональный сай... Maja Kudelić Haus... Мои пазлы

mk_01 59 / 581 100%

літ! У СнігГоліж: гоґуємо серця на сто літ.

77. Ось день війни народної (1,2)
Маршово

Ось день вій - ни на - род - но - ї, ось ка - ри й пом - сти
час, не - ма вже си - ли жод - но - ї, щоб стр - му - ва - ла нас Пов -

стань, пов - стань, на - ро - де мій, бе - ри за збро - ю вми - ть, за
у - кра - ї - ну смерт - ний бій, сая - та вій - на го - рить Пов -

— ритъ.

Варіант початку

Варіант мелодії (2):
Маршово

(2) Ось день вій - ни на - род - но - ї, ось ка - ри й пом - сти
час, не - ма вже си - ли жод - но - ї, щоб стр - му - ва - ла нас
Пов - стань, пов - стань, на - ро - до мій, бе - ри за збро - ю вми - ть, за
у - кра - ї - ну смерт - ний бій, сая - та вій - на го - рить.

1. Ось день війни народної,
ось кріп'я в пам'яті має,
нема вже сил жодної,
щоб стримува¹ нас.
Приспів...
Приспів: Повстань, повстань, народе мій,
бери за зброю² вми³т,
за Україну смертний бій,
свята війна горить.

2. Ми їдемо в бій з ворожими
полками орді чужої,
ми віримо, що зможемо
звільнити край від неї.
Приспів...
3. Не нанісво⁴ я панщина
і не для нас тюрма,
не хочемо Московщини,
я німецького⁴ ярма!
Приспів...
¹ у СнігГоліж: Для нас нісво⁴ я панщина /
откуда моя тюрма
² у СнігГоліж: ні польського.

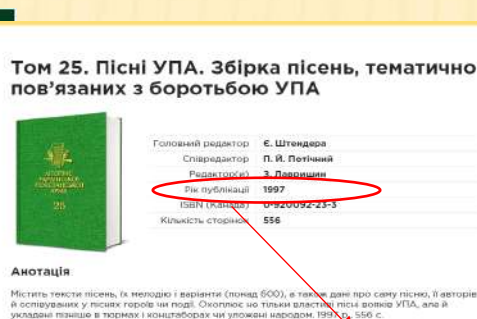
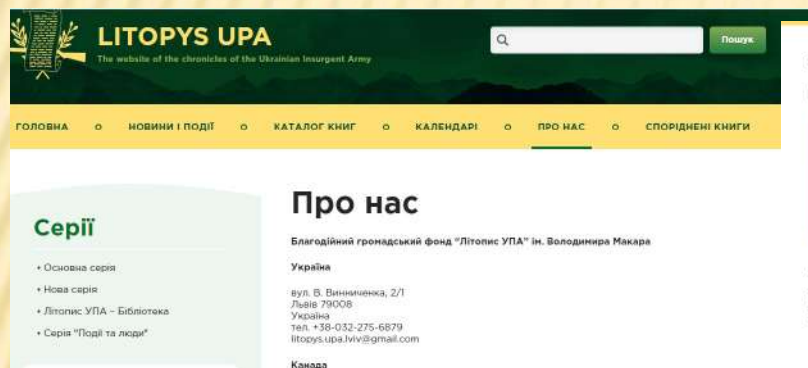
¹ у Білечин: хержуєла
² у СнігГоліж: кидиш до зброї

7.Перевірка на достовірність Видавництва « Літопис УПА».

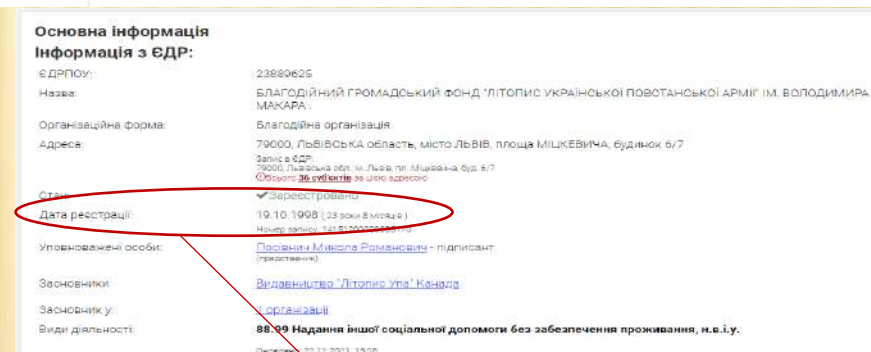
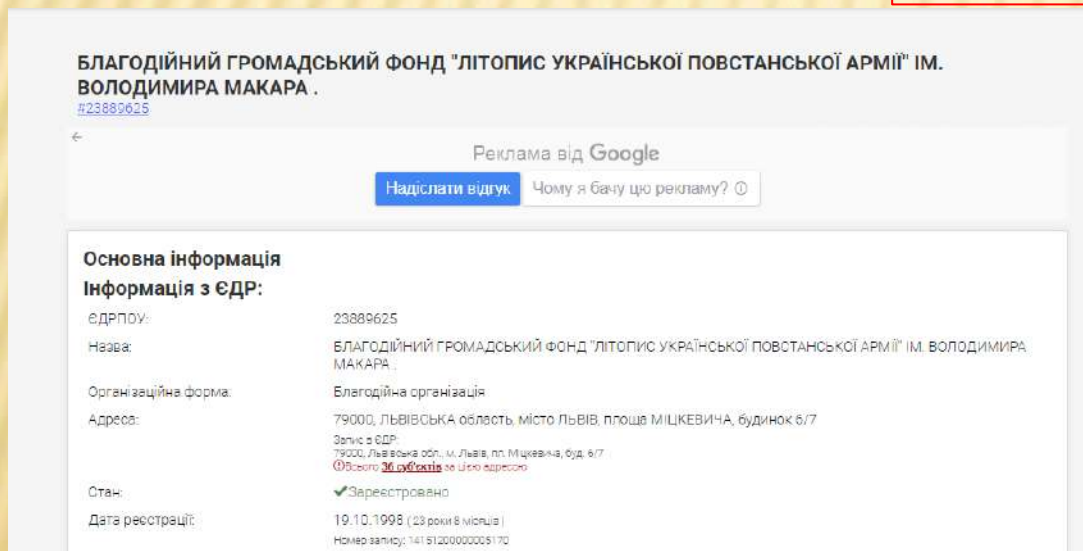
Користуючись пошуком Google відкриваємо Вікіпедію розділ Видавництво « Літопис УПА» <https://cutt.ly/WHdpPd5>

Також перевіряємо сайт (<https://litopysupa.com/ua/>), дату створення (2003р.), адресу(в розділі сайта « Про нас»), наявність публікацій, адресу в Україні.

На сайті вказана адреса у м.Львів, вул. Винниченка 2/1. В пошуку Google вводим адресу , переходимо за посиланням, звірямо назву і телефон. Благодійна організація «Літопис УПА» існує, змінила фактичну адресу, створена у 1998р.

Рік публікації 1997

19.10.1998 (23 роки 8 місяців)

Перевірено - інформація достовірна
(Правда (True) –
заява правдива й ніщо суттєве не пропущене

Завдання для групи «Музикознавці»

- 1.Знайти нотний запис української версії твору.
- 2.Спираючись на коментар композиторів дослідити нотний запис обох творів шляхом порівняння.
- 3.Провести експертизу « на слух» двох творів.

1.Беручи за основу первинну публікацію ("Вставай страна огромная" - це вкрадена пісня в Української Народної Республіки) аналізуємо коментар, відомого українського композитора і піаніста Андрія Бондаренка

<https://cutt.ly/DHiuGif>

Проводячи дослідження на цю тему шляхом порівняльного аналізу, запропонованого у фейсбучній групі «Світова музична класика – українською», відомий український композитор і піаніст Андрій Бондаренко зазначив, що мелодія радянської пісні є більш унормованою, більш академічною. «Унормувати, академізувати – для успішного випускника консерваторії це діло звичне, – підкреслив музикант і композитор, – а ось навпаки – фрагментувати, фольклоризувати... я не уявляю, хто міг би це зробити в першій половині ХХ сторіччя». Отже, експерти схиляються до думки, що музичною основою створеної за доби сталінізму композиції «Священная война», авторство якої офіційно приписується росіянам Василю Лебедеву-Кумачу (слова) й Олександру Александрову (мелодія), є народжена в боротьбі з більшовизмом пісня українських повстанців під назвою «Повстань, народе мій». Про це на своїй сторінці у Facebook вперше повідомив журналіст, краєзнавець, популяризатор історичної спадщини Євген Букет, посилаючись на дослідження кобзаря Тараса Силенка

<https://cutt.ly/DHiuGif>

[illegible]

3.Експертиза «на слух» . Користуючись пошуком Google кожен учасник групи «Музикознавці» прослуховує по декілька варіантів пісні. Разом підводять підсумок, що(кожен висловлює свою думку).

Перевірено – інформація Переважно правда (Mostly true) –
твердження правдиве, але потребує
уточнення або додаткової інформації.

2. Чи використав Александров частину мелодії української пісні навмисно, чи ж просто має місце співпадіння? Це питання ускладнюється ще одним – чи дійсно Александров є автором радянської пісні, чи насправді автором є уродженець Чергінівщини Олександр Адольфович Боде, який начебто надіслав свою пісню Александрову незадовго до смерті?

Як відомо, нащадки Бодє і Александрова з'ясовували свої стосунки навіть через суд, успіх був на стороні Александрова, але чи справедливими є суди в РФ?

Висновок- припущення

Уродженець Чернігівщини О.А. Боде почув українську пісню на фронті першої світової (не виключаю навіть, що від військовополонених українців), переписав її російською, відправив Александрову, а той її дещо змінив, дещо осучаснив у дусі тогочасної радянської масової пісні і видав в тому вигляді, який ми знаємо.

Це лише припущення.

Для ґрунтовних висновків слід було би оглянути рукопис О.А. Боде (з нотами!), але його, здається, як основний доказ, надійно відправили в небуття, і видобути його звідти не в наших силах.

А ось що в наших силах, то це відродити саме українську пісню, можливо в сучасному аранжуванні, але з оригінальними словами і мелодією.

Використані джерела:

<https://cutt.ly/LLrYWjK>

<https://cutt.ly/oLrT6Fq>

<https://uanews.co.ua/news/>

<https://litopysupa.com/ua/>

<https://cutt.ly/KLrTPZd>

<https://cutt.ly/nLrTHrJ>

<https://cutt.ly/aLrTCFq>

<https://cutt.ly/WHdpPd5>

<https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/12809/file.pdf>

<https://cutt.ly/LHtIwFg>

<https://cutt.ly/eHtOaM3>